

Kto ty jesteś?

POLAK MAŁY

Miesięcznik dla dzieci

nr 1 (63)

styczeń 2026

9 786177 234837

Drodzy!

Nie wiemy, w którym momencie trafi do Was ten numer, ale wiedźcie, że myśłami i sercem jesteśmy z kaźdym i kaźdą z Was. Czaśy są trudne i niespokojne. Na pewno przeżywaćie duźo trudnych emocji. Wierzymy, że macie wsparcie w waszych rodzi-
cach i macie z kim porozmawiać o swoich przemyśleniach i obawach. Mam nadzieję, że ten numer pozwoli Wam miło spędzić czas i oderwać się od bieżących wydarzeń.

Redakcja Kuriera Galicyjskiego

Rozmowa ze starym budzikiem

– ...W Sylwestra o północy – powiedział mi budzik stary – najważniejsze na świecie są, proszę pana, zegary. Gdyby nie te zegary – dodał i stuknął mnie w bok – ludzie by nie wiedzieli, że nadszedł Nowy Rok.

Ludwik Jerzy Kern

Kochani! Nawet nie wiem, jak zacząć nasze spotkanie. Bo oto już i inny mamy roczny kalendarz, i inne widnieją na nim cyfry: 2026! Jak to się odbywa? Jak to się stało? Co za magia!

Bajka o Starym i Nowym Roku

O jednej porze,
raz do roku,
w zimowej nocy ciemnym
mroku,
gdzieś,
gdzie nie sięga
ludzki wzrok,
schodzi się z rokiem rok.

Jeden jest wielki
z siwą brodą,
drugi jest mały

z buzią młodą,
czyli, by rzec innymi słowy:
jeden jest Stary,
drugi Nowy.

Gwiazdy
jak świecełki lśnią na niebie,
coś sobie mówią, patrząc w oczy,
ale nikt nie wie, o czym.

Potem w ciemności
słychać kroki...

To się rozchodzą oba rok.

W całkiem przeciwne
idą strony,

Stary, znużony i zmęczony,

Nowy, o jasnych,

złotych lokach,

wesoło sobie mknie

w podskokach.

Po chwili cichnie odgłos kroków w zimowej
nocy ciemnym mroku,

gwiazda za gwiazdą w górze gaśnie

i robi się na świecie jaśniej,

i znika czarnej nocy cień,

i wstaje nowy, jasny dzień,

i budzisz się, przecierasz wzrok

i witasz – Nowy Rok.

Ludwik Jerzy Kern

Do siego roku!

2026

A za oknem bez zmian – zimowy krajobraz! Może nie wszędzie, nie za każdym oknem... Ale wszyscy oczekujemy na zaspę śnieżną, na spacer z sankami czy nartami. Wszak mamy świąteczne dni, dni pełne spotkań jak w domowych warunkach pod ustrojoną choinką, tak i na zaśnieżonych placach, gdzie czekają na nas koledzy z najwspanialszymi pomysłami różnych zabaw: rzucanie śnieżkami, lepienie bałwanka, szusowanie ze wzgórza na wszystkim, co się do tego nadaje. A jak już nam się znudzi, to wracamy po suche rękawiczki, spodnie, kolejną czapkę (bo tę założyło się bałwankowi). I po wypiciu kubka gorącej herbaty z cytryną, imbirem czy goździkami – wracamy na pole walki śnieżkami!

Zima! Zima! Zima!

Z czego jest zima?

Ze śniegu,

z mrozu, co rzekę trzyma
lodem skutą u brzegu.

Z czego jest śnieg?

Z roju gwiazd,
co opadły we śnie
na dachy wszystkich miast.

A mróz?

Mróz z czego?

Z najpiękniejszego snu
w połowie dnia zimowego.

Józef Ratajczyk

Czy wiesz, że...

Śnieg i mróz – jakie mają znaczenie w przyrodzie?

Prawdziwa zima powinna być obfita w śnieg i mróz. Te dwa ważne czynniki warunkują kształt środowiska przyrodniczego i są po prostu niezbędne. Nietypowe, tzw. ciepłe zimy zakłócają funkcjonowanie w przyrodzie. Kiedy podczas zimy brakuje śniegu, zachodzą niekorzystne zmiany. Roślinność lasów wymaga śnieżnych zim. Gatunkiem wymagającym corocznego przemrożenia jest świerk pospolity.

Przypuszczalnie, gdyby w wyniku zmian klimatu mroźne zimy odeszły w przeszłość, świerki nie rosłyby tak jak powinny, a wręcz zaczęłyby chorować i być podatne na szkodniki. Wysokogórskie bory świerkowe przestałyby istnieć. Góry wylesiłyby się i stałyby się nagie. Przestałyby pełnić rolę rezerwuaru zasilającego ziemię wodą ze śniegu. Mróz i śnieg stanowią też barierę chroniącą lasy w naszej strefie klimatycznej przed inwazją owadów.

Już teraz z powodu zmian klimatu w wielu regionach Europy obserwuje się ucieczkę gatunków zwierząt wymagających śniegu i mrozu na północ lub wyżej w góry. Gatunki preferujące łagodniejsze warunki natomiast poszerzają swój zasięg.

Śnieg i mróz stanowią także znaczne ułatwienie dla leśników, którzy w okresie zimy wykonują większość niezbędnych cięć.

Warto również pamiętać o zimie i niskiej temperaturze jako ważnym czynniku wpływającym na proces kiełkowania nasion. Rośliny drzewiaste klimatu umiarkowanego wykształciły mechanizm polegający na „odpoczynku” nasion zaraz po opuszczeniu owocostanu. Łatwo można przewidzieć, że kiełkujące siewki jesienią byłyby narażone na zniszczenie przez przymrozki i mróz. Wymagają więc okresu przejściowego – czasu zimy, niskich temperatur, przymrozków i pokrywy śnieżnej.

Korzystajmy więc z pełni zimy i pomimo aury, która dla wielu jest kłopotliwa, spróbujmy o niej myśleć, że jest kluczowa dla niezakłóconego i naturalnego rozwoju wielu gatunków zwierząt, roślin i grzybów, stanowiących jeden organizm. Korzystajmy z wędrówek i odkrywajmy w niepowtarzalnej ciszy świat detali, niuansów, szczegółów, które ułożą się w zimową przyrodniczą całość.

Na podstawie tekstu Jolanty Kacprzak

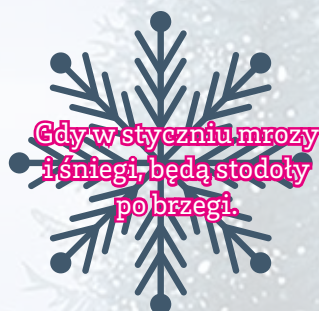
Święto Trzech Króli (Objawienie Pańskie, 6 stycznia) to jedno z najstarszych świąt chrześcijańskich, upamiętniające wizytę mędrców ze Wschodu (Kacpra, Melchiora, Baltazara) u Jezusa, z tradycjami jasełkowymi, kołędowaniem i święceniem kredy, którą oznacza się drzwi (K+M+B), a współcześnie najbardziej znanym elementem stały się wielkie, uliczne **Orszaki Trzech Króli**, łączące widowisko religijne z tradycją ludową.

O, Mili Królowie, skądżeście tu przyszli.
O, z dalekich krain my za gwiazdą wyszli,
by zobaczyć maleńkiego Jezusa narodzonego
tu w stajence biednej, tu w stajence biednej.

Dary niesiem Jemu, by Mu dać z ochotą
mirrę i kadzidło, także i to złoto:
by dziecina się cieszyła i nas pobłogosławiła
tu w stajence biednej, tu w stajence biednej.

Mądrość ludowa

Kochani! Zimą natura zdaje się zapadać w stan uśpienia. Białą puch pokrywa krajobrazy śnieżną kołderką. Temperatury powietrza spadają, dni stają się coraz krótsze, a noc wydłuża w nieskończoność. Zima kojarzy się z mrozem i mrokiem, ale niesie ze sobą też wiele radosnych aspektów. Jednym z takich skojarzeń jest ciepła herbata, koc i przyjemne spędzanie czasu w zaciszu domowym. Zwłaszcza u Dziadków! Kalendarz styczniowy przypomina nam o nich, o konkretnych dniach, kiedy odwiedzamy nasze Babcie, naszych Dziadków!

21 stycznia, Dzień Babci

U babci jest słodko

Kiedy tata basem huknie,
kiedy mama cię ofuknie,
kiedy patrzą na człowieka
okiem złym,
to do kogo człowiek stuka,
gdzie azylu sobie szuka,
to do kogo, to do kogo tak jak w dym?
U babci jest słodko,
świat pachnie szarlotką.

– No proszę, zjedz jeszcze żdziebełko
i głowa do góry!

Odpędzę te chmury
i niebo odkurzę miotełką.

Nie ma jak babcia,
jak babcię kocham,
bez babci byłby kiepski los.

Jak macie babcię,

to się nie trąpcie,
bo wam nie spadnie z głowy
włos.

U babci jest słodko,
świat pachnie szarlotką,
a może chcesz
placka spróbować?
Popijasz herbatę
i słońce nad światem
już świeci jak złoty samowar.
Wszystkie wnuki, nawet duże,
nawet takie po maturze,
nawet takie z długą brodą aż po pas,
niech do babci lecą z kwiatkiem
i zanosą na dokładkę
tę piosenkę, którą śpiewa każdy z nas.

Wanda Chotomska

22 stycznia, Dzień Dziadka

Kto ci opowie o dawnych latach?
Tych lat naocznych świadek.
Jak kraj nasz rośnie,
jak ludzie rosną,
opowie ci – twój dziadek.

Otworzy serce,
kieszeń otworzy,
podsunie czekoladę,
z twoich sukcesów
zawsze się cieszy.

Kto? No, wiadomo – dziadek!

A jak coś spsocisz,
jak coś naknocisz,

jak trzeba spytać o radę –
to kto za uszy
wyciągnie z biedy?
Wiadomo, zawsze – dziadek!

Więc wnuki proszą,
żeby w kwiaciarniach
kwiatów nie chować pod ladę.
Dziadek ma święto!
Kwiaty dla dziadka!
Wiwat, niech żyje dziadek!

Wanda Chotomska

Koniec kołędowania, początek karnawału

Kochani! Styczeń jest miesiącem pełnym zabaw. Jest to czas kołędowania, odgrywania jasełek, czas odwiedzania sąsiadów, znajomych. Zgodnie z tradycjami staropolskimi kołędujemy do 2 lutego. Jest to miesiąc wesołych zabaw. Ten okres nazywamy **karnawalem**: przebieramy się w różne postacie, tańczymy do upadłego, a jednym z obowiązkowych rekwizytów jest maska. Pamiętajcie, że potraficie samodzielnie przygotować stroje, łańcuchy-ozdoby, gwiazdy-ozdoby i maski. Życzę Wam udanych spotkań – pełnych radości, ciepła i smacznych poczęstunków.

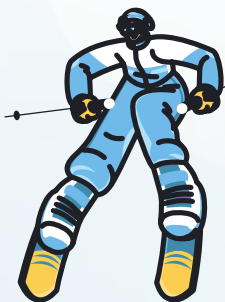
A za oknem przyroda twardo stoi na swoim. Życie toczy się dalej! My zmieniamy papierowe kalendarze, świadomi kolejnych zmian w kolejnym miesiącu.

MIESIĄCE

Pan **STYCZEŃ**

bardzo grubo ubrany,
ze śniegu lepi białe bałwany.
Tuż obok niego zimny

pan **LUTY**,
ubrany
w ciepłe
narciarskie buty,
śmiga zwinnie, szybko
po stoku.
Zaczyna rano, kończy
o zmroku.

I choć dni zimne, czasem zawieje.
Zaraz pan **MARZEC**
da nam nadzieję,
na przyjście wiosny,
cieplejszy czas.
Bociany, kaczki wrócą
znow do nas.

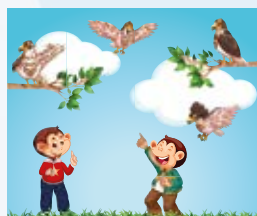

KWIECIEŃ

przyniesie zielen
i słońce.
Dni już są dłuższe,
czasem gorące.

Pan **MAJ** pilnuje,
by ciepło było,
aby roślinom
dobrze się żyło.
Budzi owady,
podlewa kwiaty.
Dba i o pola, i o rabaty.
Pan **CZERWIEC**
lato nam zapowiada,
śpiewa mu chętnie
ptasia gromada.
A kiedy słońce mocno
już grzeje.

pan **LIPIEC** z dziećmi
mocno szaleje.
Uczy ich pływać,
sam też nurkuje,
albo na piasku zamki
buduje.

Gorący **SIERPIEŃ**

po górach chodzi,
w zimnych strumieniach na
boso brodzi.

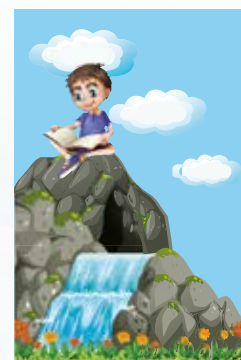
Długo nie może
tak odpoczywać,
bo z pola musi już zbierać
żniwa.

Tuż za nim idzie dumnie

pan
WRZESIEŃ.

On nam pokaże
przepiękną jesień.
Pomoże zbierać grzyby,
kasztany.
O wrzosa zadba,
z tego jest znany.

Potem **PAŹDZIERNIK**

przyniesie chłody,
na zimę jednak nie daje zgody,

wraz
z **LISTOPADEM**
świat koloruje,
liście na drzewach
pięknie maluje.
Za nimi idzie mroźny
pan **GRUDZIEŃ,**

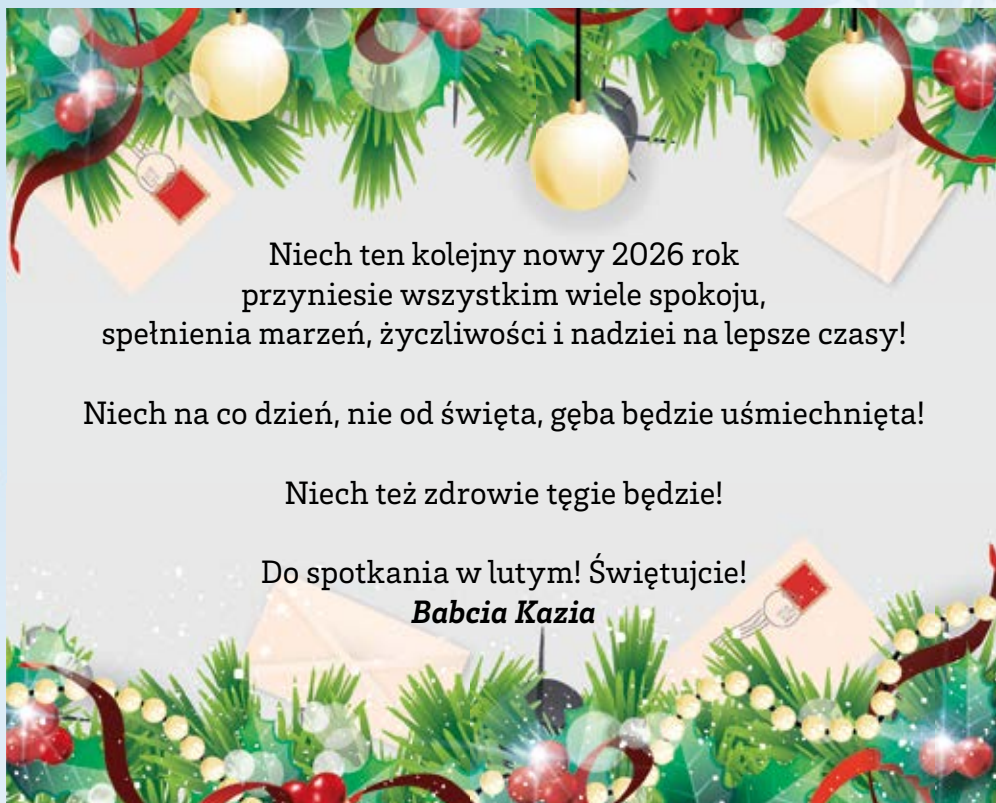
przynosi zimę
i skracą dzień,
do świąt choinkę
strojnie ubiera,
prezent każdemu dziecku
wybiera.

Tak mija każdy kolejny **ROK**,
miesiące razem idą, krok w krok.
I chociaż różnią się, jak widzicie,
to takie właśnie jest całe życie,
raz pada deszcz, raz świeci słońce,
dni są raz zimne, a raz gorące,
ale nie stoi nic na przeszkodzie,
by rok tworzyły i żyły w zgodzie.

Kamila Bednarek

Niech ten kolejny nowy 2026 rok
przyniesie wszystkim wiele spokoju,
spełnienia marzeń, życzliwości i nadziei na lepsze czasy!

Niech na co dzień, nie od święta, gęba będzie uśmiechnięta!

Niech też zdrowie tęgie będzie!

Do spotkania w lutym! Świątujcie!

Babcia Kazia

Pismo jest redagowane przez zespół „Kuriera Galicyjskiego”.

Adres do korespondencji: Kurier Galicyjski – Kto ty jesteś?

Lwów 79057, Ukraina, Львів 79057

ul. Melnyka 22/3, вул. Мельника 22/3

telefon redakcji: +38 0980712564

e-mail: nowykuriergalicyjski@gmail.com

Wydawca Stowarzyszenie „Kurier Galicyjski”.

Видавець ГО „Кур’єр Галицький”.

Свідоцтво про державну реєстрацію Серія KB № 24707-14647 P

видане Державною Реєстраційною Службою України 17.02.2021 р.

Świadectwo rejestracji: seria KW nr 24707-14647 R

wydane przez Państwową Rejestracyjną Służbę Ukrainy 17.02.2021.

Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Stowarzyszenia „Kurier Galicyjski”.

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu
pn. Polonia i Polacy za Granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów

Projekt „Profesjonalne media na Ukrainie 2023-2025”
realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora (autorów) i nie może być identyfikowana
z oficjalną pozycją Ministerstwa Spraw Zagranicznych

Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowa-
nia ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji
i o posiadaczach praw – Stowarzyszenie „Kurier Galicyjski”.

Drukarnia TOB „Прес Медіа Сервіс”, Lwów, ul. Koszycia 7/29

Kod prenumeraty
УКРПОШТА
68416
46299

